

مطلب مهم است باید همین قسم رفتار شود
رئیس التجار - بلکه شش نفر که يك کمیسیون باشند بروند
رئیس - امروز عصر قرارش داده میشود مجلس ختم شد

**مذاکرات روز پنجم ۱۷
شعبان دارالشورای ملی**

خلاصه مذاکرات روز سه شنبه ۱۵ آقاسید
محدثقی قرائت کردند .

رئیس - از طرف مجلس بر حسب اظهار متحصنین پریروز هریضه بحضور همایونی عرض شد و حاصل هریضه بنده بودم بعضی دستخط ها شرف صدور یافت لازم است که اعضاء مجلس مستعصر شوند خلاصه هریضه اینست که از طرف مجلس عرض شده بود بحضور اقدس اهل چند روزی است نمایندگان انجمنها در مجلس متحصن و حصول مستصباته گانه خود را خواهند اولاً تأمین طرق و شوارع باین قسم که تحصیل این تأمین معول يك نفر شخص کار دانی شده حکم از همه انجام آن برآید که موجب اطمینان و آسایش انجمنهای ولایات گردد ثانیاً در خصوص سرحدات دستخطی بامراء و سرکردگان صادر شود که منتظم آنرا در عهد گیرند ثالثاً در خصوص کمیسیون سرحدی يك نفر شخص امین وطن پرستی مأمور شود که ملت را از این تشویش آسایش بخشد مفاد دستخط همایونی این بود که دولت در این باب مجاهدات نموده و مینماید این انقلابات سرحدی بزودی رفع و قطب عامه مطابقت خواهد شد در این هفته کمیسیونی فرستاده میشود در خصوص سرحدات آذربایجان هم با اطلاع و کلاه تلگرافات لازمه بحکام و سرحد داران صادر شده دستخطی هم وزیر داخله شده باین مضمون «وزیر داخله امنیت طرق و شوارع لازم است علاوه دولت را خواسته با ورا گذارنا ناید» .

رئیس - این دستخط جواب این هریضه است حال خوب است در جواب هریضه انجمن مرکزی که بمجلس نوشته بودند همین دستخط همایونی ابلاغ شود تا آسوده شوند و بروند در باب کمیسیون هم اقدامات شده بامغیر السلطنه گفتگو شده بود کویا دیشب همین شده باشد در خصوص سرحدات هم تلگرافات شده دیگر چیزی نیست .

حاج امام جمعه - در حقیقت بعضی اقدامات هم شده است .

آقاسید یوسف - عقیده بنده این است که دستور العمل حکام قبل از قانون اساسی فرستاده شود الحمدلله گذشته است حائل نمیدانم آن مسوده را چه کرده اند .

رئیس - این چند روزه بواسطه باره کارهای مهم خواندن قانون اساسی وغیره تأخیر افتاد ولی دیگر وقت هست باید برسید چه شد ؟

آقا شیخ یوسف - خوب است آن چند ماده از نظام نامه داخله که مانده بود مطرح مذاکره شود و بنام گردد .

سیدالاحکما - همین ضروری که آقای آقا شیخ یوسف فرمودند لازم است که قوانین مرتب شود قوانین وزارت عدلیه را فرار شد کمیسیون شده تنقیح نمایند آیا کمیسیون شده است یا غیر (گفتند آن کمیسیون تشکیل شده است) .

رئیس - گفته شد که قوانین باید از مجلس بگذرد من مسروق بکمیسیون نبوده صحیح است باید اول در کمیسیون تصحیح و تنقیح شده بعد در مجلس بیاید که زیاد اسباب تعطیل کار نشود اهم از همه هم قانون اساسی است و خوب است همان قانون اساسی خوانده شود .

آقاسید محمد جعفر - تلگراف حجج اسلام خوانده شود .

رئیس - تلگرافی از حجج اسلام در تشبیه مبانی مجلس رسیده نیمه تا و تبرکاً خوانده شود .
از نصر بطهران ۱۵ شعبان

جنابان مستطابان عمادی الاسلام آقاسید جعفر شیرازی و آقا شیخ حسین یزدی سلمه الله تعالی تلگراف شریف رسید بحمدالله تعالی مجلس متکفل انتظام امور مسلمین و اعلاء کلمه حق اسلامیه و تقویت دین و دولت و قطع نفوذ خارجه و اجرای احکام شرعیه و صدور امر بمعرف و نهی از منکر و عدم تعدی حدود الهیه عزاسمه و ارفع ظلم و تعدیات مستبدانه که سالها آرزو و تمنا داشتیم برپا شد و بر حصول این تمنا و موهبت جبیه و سروریم و کمان نیرفت احدی از مسلمین و متدینین مضایف و مخاصم خود خصوصاً بعد از تطبیق نظام نامه بر قوانین شرعیه و حصول ابدی برای حفظ آن امر که مجال هیچ ششت و جای هیچ سخنی مفروضه باقی نماند و در هر صورت بر قاضیه مسلمین اهتمام در امر چنین مجلس معترمی واجب و اعراض از وسوس و شبهات واهی مطبوعه وغیر مطبوعه مغالبن که جز افراض شخصیه و آثار فتنه و فساد مقصودی ندارند لازم است واحدی تخلف و غفلت نخواهد نمود اشاعه الاحقر نجل مرحوم حاج میرزا خلیل الاحقر الجانی ممد کاطم الغراسانی الاحقر عبدالله مازندرانی

آقاسید محمد تقی - قبل از آنکه شروع بقرائت قانون اساسی شود استدعا از حضرت ریاست میشود همچنانکه پیش هم قرار داده شده بود مقرر شود که بدو چند ماده از قانون خوانده شود و بعد شروع به مذاکرات گردد و کسی هم استعای خواندن چیزی نکند .

آقا میرزا محمود - چون قانون اهمیت دارد خوب است اعضاء کمیسیون مابیرا هم اطلاع بدهند حاضر شوند .

رئیس - چون کمیسیون مابیه شبلی کفر دارد و حقن مردم هم عق مابیه صحیح نیست آنها را از کار بازداریم شروع بقرائت قانون اساسی شده بعد از قرائت قانون

رئیس - چیزی که هست اینست شامزاده می تواند بگوید این قانون تا کنون نبوده و حالا هم که پیدا شد از این بیمه مجری خواهد بود ولی از برای این حرفه يك توبیه فکر کرده ام که فعلاً شامزاده حاجی سیف الدوله يك پولی بدهد و یک نفر از طرف مجلس و یک نفر از طرف عدلیه و یک نفر از طرف وزارت داخله بروند و تحقیق کنند اگر تقصیر بگردن شامزاده ثابت شد از آنها گرفته شود و پول شامزاده را واپس بدهند البته این مطلب باید تحقیق شود اگر سر کرده چنین کاری را کرده باید او را شقه کرد تا چنین اتفاقی نیفتد .

آقامیرزا ابوالحسن خان - این که فرمودید بنابر مصالحتی شبلی خوبست ولی اینکه مأمور عدلیه برود رسیدگی کند هیچ صحیح نیست این وظیفه دولت است که بفهمد يك نفر از وزارت داخله یکی از عدلیه یکی از مجلس بنظارت انجمن و حکومت آنها اطلاع حاصل کند و بدولت اطلاع بدهد آنوقت حکم بشود .

رئیس - امروز میدانست جمعی از شاگردان مدارس آمدند برای تبریک خوبست این مسئله زودتر ختم شود

حاج محمد ابراهیم - این مأمورین بیاید بمصوب مجلس باشد .

رئیس - صحیح است .
وکیل الرعایا - يك ایران این مجلس را انتخاب

کرده این مجلس شخص رئیس را انتخاب کرده ایندرد بزرگ از این خطه که تشریف آورده همه نوع تحقیق فرموده برای خدا بدون زحمت حکم قطعی صادر شود کذب اسباب زحمت این بیچارها نشود .

حاج سید عبدالعزیز شهبانی - این سندرکی جناب رئیس و آقای حاج سید نصرالله فرمودند معرک صحیحی است .

معمار باشی - حکومت هیچوقت جانی نمیرود مگر بسبت صدور فرمان و بعضی صدور فرمان آن ولایت در تحت حکومت او است و او ضامن است .

حاج ملک محمد - بنده اعرفم بنده آنها را نرؤض آنها و مضارح آنها بمجانة پنج هزار تومان کفاف حال آنها را می دهد .

رئیس التجار - با آن فراری که داده شد که هر قدر باشد تفاوت نمیکند .

رئیس - خیلی خوب همین پنج هزار تومان را بدهد اگر مقصر است که مابقی خسارات وارده را هم بدهد والا که پول ایشان را واپس می دهند در باب مأمور هم مسانطور که آقامیرزا ابوالحسنخان گفتند صحیح است باید یک نفر از طرف عدلیه و یک نفر از طرف وزارت داخله و یک نفر از طرف مجلس برود چون

رئیس بواسطه آمدن حجج اسفند مجدداً شرح
مرضه را که در خصوص اینجهت بحضور هیاتوی مرض
شده جواب دستخطی که صادر کرده بودند مقرر
فرمودند فرائت شود.

رئیس - کافذی از حاجی سیف الدوله رسیده
است یکی بمن و یکی با آقایان خوانده شود تا جواب
معلوم شود فرائت شد قریب باین مفاد که من
در خدمات مجلس حاضر بوده امتثالاً در عدلیه
حاضر شده و با کرمانشاهی ها استنطاق شد صورت آن
هست در یازدهم ماه کافذی از طرف جناب رئیس رسید
که قرار چنین شده که شاینبه هزار تومان بدهد آنها
بروند دو نفر هم از عدلیه دو نفر هم از وزارت داخله و دو
نفر هم از مجلس بروند! اگر تحقیق شد و تصیری بر
شما وارد نیامد این پول شما و ایس داده میشود و اگر
تصیری بر شما وارد شد مابقی خسارات را هم شایباید
بدهید مرض بنده اینست که از روی چقاغون باید این
پنج هزار تومان را بدم اگر باید تحقیق شود در عدلیه
یا در مجلس یا در کرمانشاه در هر جا باشد حاضر هستم.
رئیس - یک مسو کافذی هم از انجمن قاجاریه
رسیده است فرائت شد مشعر بر این بود که این انجمن
تاکنون همه قسم خدمتگزار مجلس بوده و تا حال از
مجلس استعفا می نکرده در مورد حاجی سیف الدوله
باینکه در عدلیه رسیده گی شد و تصیری بر او وارد
نیامد معلوم شود از چهار باید پنج هزار تومان بدهد
اگر شاهزاده حاضر نیست در رفتن بکرمانشاه معلوم
شود و الا بی جهت حاضر نیشویم که شاهزاده این
پول را بدهد آبروی ما بریزد.

آقامیرزا ابوالحسن خان - آن روز در
این مجلس اگر خاطر آقایان باشد گفتیم در محاکمه
اینکه با سلامت و مصالحه گفتگو نمی توانیم صحیح نیست و باید
هر چه برای وارد آمد حتماً گرفته شود و بدهنده اگر
غیر از این باشد هر اراضی که می آید پول می خواهد
حالا هم عقیده بنده این است که همین طور رفتار
شود و اگر رسیدگی در اینجا نمیتوان کرد و از هر جا
رهیتی آمد و نتوانست برود مجلس باید آنها را
روانه نماید پس در اینصورت دولت اسباب مراجعت
آنها را فراهم آورد شاهزاده هم همین امروز حرکت
کرده برود در کرمانشاه رسیدگی شود.

وکیل الرعایا - این حقوق که بکام داده
میشود از برای چیست؟
رئیس - بلی با آنها مواجب داده میشود که حافظ
امنیت رهت باشند.
وکیل الرعایا - برای این است که مال مردم
را اگر بردند رد کنند.

رئیس - این حکم مجلس نبود که اونجهت از
تومان بدهد زیرا که روی کافذ مهر مجلس نبود.
وکیل الرعایا - باید بگوئیم که امنیت این
دلت از سایر ملل کمتر است باینکه این اموال که
جمع کرده اند معلوم شود از کجا است چند سال در
همدان حکومت کرد و حالا در مابصر صاحب چند
کرور طک است اینها را از کجا پیدا کرده.

رئیس - شما از موضوع خارج نشوید شاهزاده
پس شاهزاده عضد الدوله است چندین سال حکومت
کرده است تا صاحب این اموال شده آن شخص که
از تبریز با دست خالی آمد حالا دارای کرور ها
است پس باید از او پرسید که از کجا آورد این مطالب

در باره حاجی سیف الدوله ظلم نکنند مجلس
باید رسیدگی کند و بگوید که منشأ این کار کی
بوده است.

حاج امام جمعه - این مجلس دو کار دارد یکی
اصلی و یکی مرضی اما اصلی همان وضع قوانین
است و مرضی همین کارها است که اتفاق می افتد
انکار ندارم که مجلس باید باین کارها رسیدگی کند
ولی از روزی که وارد این مجلس شده ام قرار بود
هفته چهار روز مجلس منعقد شده و مشغول شود
و حال آنکه همه روزها مفتوح بوده و هیچ کاری هم
پیش نرفته است و می بینیم که ملت مواخفه مینماید
که چکار در مدت یکسال صورت داده اید و وجه چیست
که کار پیش نرفته چه این است که ما فروع را
را زیاد بر اصل قرار داده ایم و وقت را در آنها
مصرف میکنیم کار مجلس تنقیح و تصحیح نظامنامه
ها است که در نظر ملت می آید ولی این جزئیات
که در حقیقت زحمتش در مقابل است بنظر ملت نمی آید.
در عوض اینکه مجلس باین وقت خود را صرف
این جزئیات میکند همت کند وضع عدلیه را صحیح
کند تا از این زحمتها خلاص شود همینکه عدلیه نداریم
دو مجلس علمی حضور بکشد و بیست نفر مطالب
 مطرح میشود حل نیکرود پس یک کمیسیون شود
و در آنجا مطلب را رسیدگی کرده نتیجه آنرا بمجلس
بیاورند شما پیروز در این باب گفتگو کردید نتیجه
این شد که شاهزاده میگوید من چه قانون ببول
بدم.

آقامیرزا ابوالحسن خان - من منکر عدلیه
نیستم ولی قتل و غارت و غیره تکلیف مجلس است
که باید رسیدگی کند ما بین مسئله کرمانشاهی ها و
سایر مسائل جزئی باید فرق گذاشت این مسئله را
بمجلس است.

حاج امام جمعه - اشتباه شده اگر این
مسئله آهوب بود مثل سایر جاهای راجع بمجلس بود
اما وقتی که فقر کارشان رجوع بمعنا که شد این
راجع بعدلیه است اگر عدلیه از عهد بر نیامد آتوت
حق این مجلس است که کنگره عدالت است.

آقای سیّد حسن قلی زاده - وزیر را خواستن
و از آنها معاکه خواستن و استنطاق کردن حق
مجلس است اجرا و معاکه کردن از مجلس نیست
اگر بر فرض کرمانشاهی ها هم نمی آمدند حق مجلس
بوده که از وزیرا بخواهد رسیدگی باین عمل را
حاج ملک محمد - اینها هر ضمه مرض کردن
که ما اینجا هستیم تا آن ده نفر بیایند اینجا معاکه
شوند.

رئیس - شما میگوئید آنها بیایند اینجا اگر
آمدند و مقرر نبودند چه میگوئید.
حاج ملک محمد - خود سیف الدوله میگوید
آنها مقررند.

رئیس - آنها میگویند که اگر ما آمدیم و تفهیر
ما نایب شد چه میگوئید پس مجلس از امروز کار
بکار کرمانشاهی ها ندارد رجوع بعدلیه شود.

آقای سیّد حسن قلی زاده - من میگویم که
مجلس یک کار باید بکند هر روز نباید مذاکره در
این باب بکند آن روز ده روز مهلت داد که در
مجلس وزیرا ختم کنند باید رجوع کرد با آنها و دانست
که در آن ده روز چه گرفته.

رئیس - اینهم قطع و متل نشود آنها هم میگویند

خارج از موضوع است.
آقای سیّد حسین - بلری تصیری که شاهزاده
از برای خود معین میکند این است سکه اگر من
مقرر بودم یا مال آنها پیش من بودی من استحضار
داشتم در این چند روزه که استنطاق شد معلوم
میشد هر روز یک طوری بی تصیری خود را گفته
است ما از این پنج نفر که ناظر بودند باید پرسیم
که بر آنها چه معلوم شده است.

رئیس - البته باید پرسید ولی از عدلیه حکم
قطعی صادر شده است یا خیر؟

آقای سیّد حسین - خبر صادر نشده است.
آقای میرزا محمود - مسکرت مرض حکرم
کرمانشاهی نمیتوانند بطور صحیح استغناء حقوق
خود را در اینجا بنمایند باید غیر از اینها هم مرضی
هستند پس سیف الدوله با کرمانشاهیها و مامور
بروند در آنها تحقیقات شده احطاق بعمل آمد.

آقای ملا حسن وارث - میفرمایند اینها حکم
در آنجا بجهت چه بوده با آن استعدادیکه ضامن
امنیت بوده معهدا مجلس خواهش کرد که این وجه
داده شود تا تحقیق بعمل آید.

حاج ملک محمد - من لاطرف کرمانشاهی
ها و یکم شاهزاده با مامورین بروند کرمانشاه تمام
کرمانشاهیها هم حاضرند که پای پیاده هودت کنند.

رئیس - دیگر مطلب ختم است اگر خودش
برود حرفی نیست.
حاج ملک محمد - خبر حرفی نیست.

آقای سیّد حسن قلی زاده - دولت قانونی بعضی
تکالیف دارد ولی در اینجا هر اتفاقی که می افتد به
آن طور رفتار نمیشود برای اداره یک جایی چند
چرخ لازم است اگر یکی از آنها از کار بیفتند
همه از کار خواهد افتاد همچنین اداره مملکتی یا
یک اردو یا یک دیوان خانه. در این یکسال که ما
مملکت خود را قانونی میدانیم دولت سه تکلیف
دارد یکی اینکه اگر ضروری کلی در یک جایی
وارد بیاید قبل از تحقیق نباید دستگیری از آن
جمع بشود یک ترتیب مدعی العموم هم باید فراهم
شود اگر بعضی مظلوم واقع شدند و مظلم نشدند
خود دولت در صدد رسیدگی بر آید سیمی ترتیب
محاکمات است در این مملکت یک ترتیبی در
محاکمات معمول بوده که امروزه هیچ بدر نمی-
خورد و تصیر هم تماماً با دولت نیست مکتبه از
مظلومین است که فوراً می خواهند انتقام نمایند وقتی
مدتی قهیده نمیشود اینطور سرگردان می ماند و
باید بدو اصلاح کار را از دولت بخواهند که این
ظور ما نشود حالا این مسئله کرمانشاهیها نمیشود
اینطور آنها را روانه نمود بر فرض آنجا هم رفتند هیچ
تفوهله دشمنان طور که اول گفتیم باید فکری نمود و الا
در هر کاری عدلیه است اگر رجوع بدلیه شد دیگر
چرا در مجلس گفتگو میشود

آقای میرزا ابوالحسن خان - بنده با عقیده
آقای قلی زاده شریکم ولی اینکه گفتند اینکار
های ما بدلیه است مخالف با عقیده بنده است بنده میگویم
حق مجلس است که باید رسیدگی کند و لو اینکه آنها

بودن بر روی تمام کتب و رجوع بعدی نماید
باید تمام کند
آقا سید جعفر - آن امانه که باید بایش با رسد
بمنده شود آنها هم آنجا است با شاهزاده بروند آنها
رسیدگی شود.

رئیس - اول قبول کردند ولی حالا عدلیه تابع
کرمانشاهها شده باید فرار تعلق گذاشت که دیگر
حرف نباشد.

آقا میرزا ابوالحسن خان - در اینکه بانها
ظلم شده و اموال آنها غارت شده حرفی نیست در
این خصوص به دولت اظهار شده به بینیم دولت
چکار کرده.

رئیس - اگر مجلس وزرا و دولت واگذار
بشاکتند که تعقیق نمایند چه خواهد گفت.

آقا سید حسن تقی زاده - صحیح نیست که
هیئت اجرائیه رای از مجلس بخواهند و این مطلب را
لایحه خود رفع کنند.

رئیس - پس رقیب بهمان مطلب که مجلس بکار
کرمانشاهها رسیدگی نخواهد کرد.

حاجی امام جمعه - اینجا دو مطلب است
رأینکه مان این بیچاره ها را غارت کرده اند حرفی
است فرض مینماییم اموال آنها را ضامه سوزانیده
بیش وزرا میگوئیم که اینها را با منظور که می بیند
فکری برای آنها کرده اند حالا اینها با چند نفر
منفی هستند ربطی با بیکار ندارد باید رفع خسارت
این بیچاره ها را کرد.

آقا سید حسن تقی زاده بنده میگویم آنها می
که از ترتیبات خارج مطلقند چرا این کار را داخل
در مجلس میکنند از وزرا بخواهند که این کار را
درست کنند اگر وزرا مسامحه کردند باید استعفا
بدهند آنها قوه مجریه ما هستند باید از آنها خواست
که چه کرده اند.

رئیس - پس مجلس رای بدهد تمام بیاید
رجوع عدلیه شود و مجلس دیگر حق مداخله ندارد
باز وقتی که میرویم آنها دامن ما را میگیرند و فریاد
می کنند.

آقا میرزا ابوالحسن خان - همانطور که
گفته شد باید از وزرا خواست.

رئیس - پس مجلس باید بشاهزاده بنویسد
که مجلس مداخله نمیکند راجع عدلیه است.

آقا سید حسن تقی زاده - یعنی این مطلب
را راجع عدلیه میکنیم و از هیئت وزرا جدا انجام
آنها می خواهیم.

آقا سید محمد جعفر - خوب است خرجی
بآنها داده شود که بروند در کرمانشاه با شاهزاده
معا که کنند.

آقا سید حسن تقی زاده - باید رجوع بهمان
هیئت وزراء بشود و مدتی قرار گذاشت اگر تسامح
شد باید معزول شوند.
(مجلس ختم شد)

مذاکرات روز شنبه نوزدهم شعبان

دارالشورای ملی

خلاصه مذاکرات روز پنجشنبه ۱۷ آقا سید
هد تقی قرائت کردند
فروع بقرائت قانون اساسی شد پس از قرائت
چند ماده لایحه از طرف انجمن سردارها مجلس
توقیف شده با سواد عریضه که از طرف انجمن سردار

ها بحضور همایونی عرض سکرده بودند قرائت
سکرند لایحه انجمن سردار ها قرائت شد فریب
باین مضمون

از آنجا که در پیشرفت اساس مقدس مشروطیت
خدمات لایحه طبقات نوکر را مدخلیت زیاد است
و تشویق آنها مایه دلگرمی است از اینرو عرض
می داریم که تا آخرین قدم همراهی خود را با این
اساس مقدس اظهار داریم و اینکه شاهد صدق دعوای
خود را از مفاد عریضه که بحضور اقدس اعلی عرض کرده ایم
ظاهر می داریم و از لحاظ مبارک امانه محترم ملت
میگذرانیم و خدا را گواهی می خواهیم که مقاصد باطنی
ما همین است که عرض داشته ایم و حصول اطمینان
برادران خود را در این راه خواهیم که از هر جهت
مالا و جانا در پیشرفت این اساس مقدس کوتاهی
نکنیم

اصف الدوله	سیه دار
علاء الدوله	جلال الدوله
میرن الدوله	وزیر مخصوص
وزیر نظام	سردار مقخم
سردار منصور	سردار فریز
امیر نظام	بهاء الملک
آوردن باشی	امیر سیف الدین
عبد السلطنه	ضیاء الملک
بهادر الدوله	امیر اعظم

(قوام الملک) (سردار مخصوص) نصر الدوله
شجاع السلطنه) صورت عریضه ایست که از طرف
هیئت سردارها بحضور همایونی عرض شده بود

عریضه امانه دربار بغاگیای همایونی، قربان
خاکبای جواهر آسای اقدس مبارک کشویم برضی
و کبیر وضع و شریف عالی ودانی اظهار من الشمس
است که تمام اعتبار و افتخار و شرف و دارائی غلامان
از تصدیق فرق فرودان آسای اعلی حضرت همایونی
ارواحنا فداه و این شجره طبعه است حتی المقدور
سعی و کوشش عموم خانزادان دولت جاویدانیت
این است ترتیبی که پنجماصصت سال خود خانزادان
و چندین سال با ایجاد غلامان زندگی کرده اند بانی
بوده در ظل موافقت ظل الهی و در مدد امان و امان استراحت
کنیم بقی این ترتیب که عادت دیرینه هموم چاکران
است نمیشود مگر در بقای قدرت و شوکت و
ازداید نفوذ سلطنت اعلی حضرت شاهنشاهی خاندان
ملکه که امروز قدرت و شوکت سلاطین عظیم الشان

روی زمین را می بینیم که بواسطه این اساس مقدس مشروطیت
باین عظمت نائل شده اند حالا که این مسئله منلا
و نقل میهن شد چه چیز غلامان را ملتزم باین
عریض کرده است اولاً حق نمک خواره گمی
چندین ساله که خدای واحد شاهد است دیگر
تاب و توانائی کتمان این مسائل نه انده بعبارة
اخری کار بیجان و گارد با ستخوان رسیده این است
در عالم خانزادگی از خاکبای اقدس مقدس همایونی
از واحدا فداء مستعدی میشویم که میانه خود و خدا
مکنونات خاطر همایونی را بر خانه زادان مکتوم
ندارید زیرا بدلا بیک عرض شد بواحه الملکی الدردک

المنتقم جز دولت خواهی و بقای همه چیز قبله عالم
که بقای همه چیز خودمان است قصد و فرضی نداریم
از دوشق یکی باید مجری شود اگر خانزادان را
خبرخواه و مسئول بقای این سلطنت میدانید چنانچه
فردا فردم بضاگیای همایونی کرا ا عرض کرده ایم
قلب مبارک را با این اساس مشروطیت که نتایج مساوت

و مساعدت با همجو اساس برای العین در دول
مطمئه اروپ مشاهده میشود صافی و همراه فرمایند
و درجه و اخفا بدست هیچیک از صغیر و کبیر
که شاید هم بدانند و نفهمند حرکت و تصدی
که میکنند بر خلاف این اساس و صلاح نام نیک
و اقدامات فله عالم است باید ابدأ قصد و اقدام روحانی
نفرمایند زیرا که بنصام کتب آسمانی و بتناج
و تخت پادشاه با اقتدار قسم است که رفتنی دارنده
است و آنچه هم باقی مانده باین وضع حالبه خواهد
رفت و هیچ تنگی برای خانه زادان کسالها نک
دولت را خورده و همه چیزمان از سلطنت فاجار به
است بد تر و بالا تر نمیشود که چشم باز و گوش
شنوا و پای توانا به بینیم که قبله مقصود و کعبه
معهود متزلزل بلکه معدوم شود اگر در خاطر
قبله عالم این عریض غلامان با فرض نفاصیه جلوه
گر شود متفقاً حاجزانه مستعدی هستیم که فدویان را
از مسئولیت خارج دانند و بهیچوجه من الوجوه
اطلاق اسم نوکری نفرمایند و این عریضه بعد از
خیالات بسیار و تاملات پیشمار اخرا دلوائی است
که برای ایفاء تکلیف بنظر خانه زادان رسیده عرض
شد و صراحتاً عرض میکنیم بخدای احد واحد ابواب
چاره از هر طرف مسدود است و سلطنت چندین
هزار ساله در تلف چاکران صحیح است که
نمک پرورده دودمان سلطنت و پشت در پشت خانه
زاد دولت جاوید آیتیم امداد اینکه زاده این وطن
و شریک این آب و خاکیم شکی و حرفی نیست والله
اگر باز قدر قلبی اقبال در اقدام اصلاح کار شود
از شاه و گدا هیچ کس صاحب هیچ چیز نیست
آنچه در چاره کار بعقل فدویان رسیده این است
که مقرر شود تمام وزرای مشول در یک مجلس
حاضر شوند و از دیکلای مجلس محترم
شورای ملی هم قدر معتد بهیابند بحضور چاکران
تکالیف کلی و جزئی را که دیگر راه عذر و حرف
برای هیچکس نماند معین کنند باین معنی که تکالیف
عموم از شاه و گدا معلوم و محدود شود و آنچه
نتیجه آراء عموم شد اعلی حضرت همایونی هم دستخط
و امضاء کنند باین معنی که دیگر در راه ترقی مملکت
و مساعدت در پیشرفت صلاح عموم و اساس مشروطیت
حرفی نگفته و رائی نهفته نماند و هر کس بخیال
خود انگشتی نتواند برساند و اگر اعلی حضرت را
غیر از آنچه عرض شد رای و میلی باشد صریحاً عرض
میکنیم بطور حتم از نوکری و چاکری ما بوس باشد
که بغیر از وطن پرستی و ملت دوستی و اطاعت
مجلس شورای ملی شیدان ارکانه تکالیف و خیالی
دیگر نداریم و قبله عالم را به منتفی میل و صلاح خود
واگذار خواهیم کرد امر امر بدکان اعلی حضرت
اقدس قدر قدرت همایونی ظل الهی خاندان ملکه
و سلاطین

سواد دستخط اعلی حضرت همایونی در جواب
عریضه امداد در باره مجلس مشروطیت در شاهنشاه محروم بملت
مرحمت فرمودند و بدینم ما خودمان امضای مشروطیت
را فرمودیم و از آن وقت تا حال هم کمال همراهی و
تقویت رداشته و داریم و مجلس را موجب مساعدت
و نیکی و ترقی دولت و ملت میدانیم مجلس را خودمان
بملت داده و از خودمان است و شاه هم بیرو این عقیده و این
مسلك باید باشد و حالا که شاهها برای خدمتگذاری